

**Stående Byggepanel
Emne- og panelmøde 8
2020-08-25**

Kollaps af betonaltaner – Vil det ske igen?

JØRGEN NIELSEN

Program

- Afgrænsning (1)
- Historisk perspektiv (3)
- Panelets håndtering af emnet (1)
- Status over Dr. Fichs Vej sagen i Kolding (1)
- Analyse (1)
- Spørgsmål (1)
- Perspektivering vedrørende sikkerhed (1)
- Konklusion (1)

Afgrænsning

- Sikkerhedsperspektiv
- Altaner båret af udliggerjern

Historisk perspektiv (1)

1867 Siemens-Martin ovnen
færdigudviklet
=> Konstruktionsstål

Historisk perspektiv (2)

- Altaner båret af udliggerjern har været benyttet siden sidst i 1800-tallet
- Konstruktionsdetaljerne varierer
- Først fra 1920 er der krav til bæreevnen
- Fra 1930'erne findes reglementer, der kræver ”altaner udført af varigt materiale (indstøbte jernbjælker, jernbeton eller lign.)”

Historisk perspektiv (3)

- Allerede i 1951 var man opmærksom på problemet med rustne udliggerjern, og "hundrevis af uforsvarlige altaner" bliver derefter nedtaget eller fornyet
- I 1962 omkommer en murermester fordi den altan han er i gang med at renovere falder ned.
- I 1970'erne og 1980'erne er der igen opmærksomhed på problemet, og et større udredningsarbejde iværksættes. Der udkommer bl.a. en BPS-vejledning om renoveringsdetaljer og et Byg-Erfa blad. Igen bliver mange altaner nedtaget eller fornyet
- I 2016 kollapser en altan i Nykøbing Falster. Igen aktiveres myndigheder og videninstitutioner, og mange altaner bliver nedtaget eller fornyet
- I 2020 kollapser en altan i Kolding

Panelets håndtering af emnet

- Panelet tog emnet op med baggrund i kollaps i 2016 af en af fire ældre betonaltaner på ejendom i Nykøbing Falster, hvor seks unge mennesker faldt 4 meter ned og 2 kom alvorligt til skade.
- Emnet er blevet behandlet på panelmøde 1, 3 og 6, hvor der blev orienteret om udsendte TBST-vejledninger, nyt BYG-ERFA blad (23)171126, to TI-vejledninger udsendt af GI: 'Er min altan sikker?' og 'Skal I have ny altan?' samt etablering af projektet 'Eftersyn, afprøvning og vedligehold af eksisterende altaner' ved AAU-Build, DTU-Byg, Force og Bolius.
- På panelmøde 7 (November 2019) fremlage SBI en sag fra Frederiksberg. På den baggrund diskuterede panelet om ejeransvaret i tilstrækkelig grad blev respekteret eller der kan være behov for en form for krav om periodevis inspektion.
- Det blev aftalt, at Forsikring & Pension, Dansk Byggeri og SBI undersøger, hvad der kan og bør gøres, herunder evt. rette en henvendelse til myndighederne for at høre, hvordan de ser på det.
- Nu har vi så emnet oppe igen med baggrund i kollapset i Kolding.

Status over Dr. Fichs Vej sagen i Kolding

- Kollapsede den 25. juli 2020 og fem mennesker blev kvæstet, tre meget alvorligt
- Det fremgik direkte af de første pressefotos, at altanen var af samme type, som den, der faldt ned i Nykøbing Falster i 2016
- TBST har fået lavet en teknisk udredning

Analyse

- Altaner båret af udliggerjern har siden 1950'erne givet anledning til bekymring med baggrund i alvorlige skader fra kollapse
- Vi ser spørgsmålet om altaners sikkerhed dukke op igen og igen
- Siden 2016 er der gjort meget for at undgå en gentagelse baseret på at opbygge viden til brug for ejeren og indskærpe ansvaret – vi troede måske det ville være tilstrækkeligt
- Bl.a. sagen fra Frederiksberg viser at visse ejere vil gå langt for at undgå at der tilvejebringes viden om deres altaners tilstand – det er kommet bag på mig
- Nu ser vi så endnu en altankollaps, denne gang i Kolding. Den viser, at der stadig er ejere af potentielt farlige altaner, som ikke er klar over dette og opmærksom på behovet for en tilstandsvurdering
- Vi ved ikke hvor mange af den type af gamle altaner, der stadig ikke er grundigt undersøgt, men de, der findes, er potentielt livsfarlige

Spørgsmål

- Er der også et problem med de altaner, der blev udskiftet i 1950'erne samt i 1970'erne og 1980'erne - og ikke siden tilset?
- Hvordan finder vi dem fysisk? De ses ikke i BBR
- Hvad skal der til for at ejere tager deres ansvar alvorligt?
- nogle professionelle, andre uden byggeteknisk indsigt
- Kunne man sikre skærpet opmærksomhed på altaner i forbindelse med udarbejdelse af tilstandsrapporter?
- Burde der også udarbejdes tilstandsrapporter for erhvervsejendomme?
- Kan myndigheder gøre noget, fx straks-påbud til den type af altaner?
- Kunne forsikringselskaber opsige forsikringer for ejendomme med visse typer af altaner med mindre de bliver undersøgt?

Perspektivering vedrørende sikkerhed

- Behov for mere systematisk dataopsamling og overvågning af sikkerheden
Fx via eftersynsrapporter, voldgiftssager, forsikringsager - svarende til byggeskadefondenes aktiviteter

Konklusion

Kollaps af betonaltaner – **Vil det ske igen?**

Det korte svar er:

Ja, med stor sandsynlighed

Det lidt længere svar er:

Ja, men **vi behøver ikke gøre så meget for at reducere sandsynligheden meget.**

Det er nok at ejeren gør det, han burde have gjort for længe siden.

Det kan næppe kaldes en ekstraudgift

Kan Det Stående Byggepanel agere aktivt?